

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
Krajowy Operator Systemu Zielonych Inwestycji

GIS System Zielonych Inwestycji

System ziele

Rachunek Klimatyczny – oferta dla beneficjentów

Protokół z Kioto do Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu określa dla państw uprzemysłowionych – stron tego Protokołu – zobowiązania dotyczące redukcji emisji gazów cieplarnianych (GHG). Zobowiązania określone dla państw uprzemysłowionych są rozliczane w tzw. jednostkach przyznanej emisji (ang. Assigned Amount Units, AAU).

W celu ułatwienia realizacji zobowiązań, w Protokole ujęto mechanizmy umożliwiające wywiązanie się ze zobowiązań redukcyjnych poprzez finansowanie działań ograniczających emisję w innych krajach. Tymi instrumentami są:

- mechanizm wspólnych wdrożeń (ang. Joint Implementation, JI) – państwo posiadające cel ograniczenia emisji może sfinansować w innym państwie z określonym celem przedsięwzięcie skutkujące ograniczeniem emisji GHG;
- mechanizm czystego rozwoju (ang. Clean Development Mechanism, CDM) – projekt dotyczący ograniczenia emisji GHG, finansowany przez państwo z określonym celem redukcyjnym, realizowany jest w państwie rozwijającym się będącym stroną Protokołu;
- handel uprawnieniami do emisji (ang. Emission Trading) – państwa emitujące mniej niż wyznaczony cel redukcji emisji (a więc posiadające niewykorzystywane jednostki AAU) mogą sprzedać „wolne” jednostki państwu emitującemu więcej niż wyznaczony cel.

System Zielonych Inwestycji (GIS – Green Investment Scheme) jest pochodną mechanizmu handlu uprawnieniami do emisji. Idea i cel GIS sprowadzają się do stworzenia i wzmacniania proekologicznego efektu wynikającego ze zbywania nadwyżek jednostek AAU. Krajowy System Zielonych Inwestycji jest związany ze „znakowaniem środków finansowych pozyskanych ze zbycia nadwyżki jednostek emisji w celu zagwarantowania przeznaczenia ich na realizację ściśle określonych celów związanych z ochroną środowiska w państwie zbywcy jednostek” dotyczących przede wszystkim dalszej redukcji emisji gazów cieplarnianych bądź adaptacji do postępujących zmian klimatycznych. Wykorzystanie środków pochodzących ze sprzedaży jednostek przebiega z zachowaniem uzgodnionych z państwem nabywcą i sprecyzowanych w umowie sprzedaży warunków, między innymi w zakresie terminów wykorzystania tych środków, przeznaczenia na określone rodzajowo przedsięwzięcia, ustalenia maksymalnej intensywności dofinansowania, przekazywania informacji dotyczących uzyskanych efektów ekologicznych. Krajowy System Zielonych Inwestycji gwarantuje zatem z jednej strony, że państwo z niedoborem uprawnień będzie mogło poprzez zakup jednostek zwiększyć emisję gazów cieplarnianych i jednocześnie, że przekazane w związku z tym środki zostaną przeznaczone przez sprzedającego na cele związane z szeroko pojętą ochroną klimatu i środowiska.

lonnych inw

Krajowym Systemem Zielonych Inwestycji zarządza Krajowy Operator. Wykonywanie zadań Krajowego Operatora powierzono **Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej**. Nadzór nad wykonywaniem zadań przez Krajowego Operatora sprawuje **minister środowiska**. Najważniejszymi zadaniami Krajowego Operatora są: organizowanie naboru wniosków o udzielenie wsparcia finansowego oraz ich ocena, a także nadzorowanie wdrażania, realizacji i ocena uzyskanych efektów ekologicznych projektów lub programów, którym udzielono wsparcia finansowego. W związku z koniecznością zagwarantowania odrębności środków finansowych pochodzących ze zbycia jednostek przyznanej emisji, są one gromadzone na Rachunku Klimatycznym, stanowiącym wyodrębniony rachunek bankowy NFOŚiGW. Środki Rachunku Klimatycznego są przeznaczane na dofinansowanie zadań związanych ze wspieraniem przedsięwzięć realizowanych w ramach programów i projektów objętych Krajowym Systemem Zielonych Inwestycji.

Restytucji GIS

Programy priorytetowe GIS w NFOŚiGW

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, jako Krajowy Operator Systemu GIS przygotował 5 programów priorytetowych dla beneficjentów. Obejmują one:

1. Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej

Dzięki uzyskaniu dofinansowania z tego programu, możliwe jest zmniejszenie zużycia energii w budynkach będących w użytkowaniu samorządów, zakładów opieki zdrowotnej, uczelni wyższych, organizacji pozarządowych, ochotniczych straży pożarnych oraz kościelnych osób prawnych.

2. Biogazownie rolnicze

Składając wniosek w ramach tego programu można uzyskać dofinansowanie na budowę bądź modernizację biogazowni rolniczych.

3. Elektrociepłownie i ciepłownie na biomasę

Celem programu jest wspieranie realizacji przedsięwzięć obejmujących modernizację lub budowę ciepłowni i elektrociepłowni opalanych biomasą o mocy cieplnej poniżej 20 MWt.

4. Budowa i przebudowa sieci elektroenergetycznych w celu podłączenia odnawialnych źródeł energii wiatrowej

Ten program umożliwia uzyskanie dofinansowania dla przedsięwzięć ukierunkowanych na budowę lub modernizację sieci elektroenergetycznych w celu podłączenia nowych źródeł energii wiatrowej.

5. Zarządzanie energią w budynkach wybranych podmiotów sektora finansów publicznych

Dzięki uzyskaniu dofinansowania z tego programu, możliwe jest zmniejszenie zużycia energii w budynkach będących w użytkowaniu państwowych jednostek budżetowych, Polskiej Akademii Nauk i utworzonych przez nią instytutów naukowych, państwowych instytucji kultury oraz instytucji gospodarki budżetowej.

słowniczek

Słowniczek Systemu Zielonych Inwestycji GIS

AAU – ang. Assigned Amount Units, pl. jednostka przyznanej emisji; umowna jednostka przyznanych praw do emisji gazów cieplarnianych. 1 AAU = 1 tona ekwiwalentu CO₂. Polska nadwyżka praw do emisji, przyznana w ramach Protokołu z Kioto (system ONZ) wynosiła w 2007 roku ok. 500 mln ton ekwiwalentu CO₂ (500 mln AAU).

GIS – ang. Green Investment Scheme, System Zielonych Inwestycji. System wsparcia finansowego inwestycji z zakresu ochrony klimatu, redukcji emisji CO₂ oraz adaptacji do zmian klimatycznych za pomocą środków uzyskanych przez Polskę w międzynarodowych transakcjach sprzedaży nadwyżek jednostek AAU emisji CO₂, przyznanych w systemie ONZ w ramach Protokołu z Kioto. Organami zaangażowanymi we wdrażanie Krajowego Systemu Zielonych Inwestycji są: minister środowiska (nadzór nad systemem, międzynarodowy obrót jednostkami AAU), Rada Konsultacyjna (ciało doradcze), Krajowy Operator (NFOŚiGW, prowadzenie rachunku klimatycznego, zazielenianie przychodów) oraz Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami (raportowanie, prowadzenie Krajowego Rejestru jednostek Kioto).

Krajowy Operator Systemu Zielonych Inwestycji (KOSZI) – podmiot zarządzający Krajowym Systemem Zielonych Inwestycji GIS. Rolę Krajowego Operatora powierzono Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Spośród licznych zadań KOSZI należy wymienić przede wszystkim opracowanie programów priorytetowych (obecnie 5) oraz wybór programów, organizowanie naborów i późniejsza ocena wniosków o dofinansowanie ze środków zgromadzonych na rachunku klimatycznym, nadzorowanie realizacji dofinansowanych projektów oraz weryfikacja uzyskanych efektów ekologicznych.

Protokół z Kioto – jest porozumieniem międzynarodowym podjętym w celu realizacji zapisów Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC). Stwarza on możliwość międzynarodowego handlu jednostkami przyznanej emisji gazów cieplarnianych (tzw. AAUs). Polska podpisała Protokół z Kioto w 1998 roku, a ratyfikowała go pod koniec roku 2002. Zobowiązała się ona do zredukowania w okresie 2008–2012 emisji gazów cieplarnianych o 6 proc. w stosunku do roku 1988 jako roku bazowego. Ponieważ osiągnięta redukcja emisji w roku 2007 (29%) w stosunku do roku bazowego (1988) znacznie przekroczyła polskie zobowiązania, Polska dysponuje nadwyżką praw do niewykorzystanej emisji.

Rachunek klimatyczny – wyodrębniony rachunek bankowy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, na który przekazywane są bezpośrednio wpływy pochodzące ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji.

Zazielenianie przychodów – podstawowa zasada funkcjonowania GIS polegająca na tym, że przychody uzyskane z transakcji sprzedaży jednostek AAU mogą być przeznaczane wyłącznie na inwestycje w dalszą redukcję gazów cieplarnianych lub na działania adaptacyjne do zmian klimatu.

Wspólnotowy system handlu uprawnieniami do emisji CO₂ (a system Protokołu z Kioto) – ang. European Union Emission Trading Scheme, EU ETS; instrument wspierający Wspólnotę Europejską w osiągnięciu redukcji emisji narzuconej Protokołem z Kioto na Wspólnotę. Limity emisji obliczane są w oparciu o dane z poszczególnych gałęzi przemysłu (energetyki, górnictwa, hutnictwa, przemysłu chemicznego itd.) nie obejmuje zaś emisji np. z sektorów, dla których obliczenie emisji jest oparte na szacunkach (np. mieszkalnictwa, rolnictwa). Przyznawanie limitów dla poszczególnych podmiotów objętych tym systemem jest dokonywane przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia.

www.nfosigw.gov.pl

Więcej informacji na temat GIS i programów priorytetowych:

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
Departament Ochrony Klimatu
Zespół ds. Systemu Zielonych Inwestycji
tel.: (22) 45 95 843, 841, 840 lub 830
faks: (22) 45 95 849
e-mail: gjs@nfosigw.gov.pl
www.nfosigw.gov.pl

Do produkcji papieru użytego w tej publikacji wykorzystano drewno wyłącznie z lasów zarządzanych w sposób, który nie narusza równowagi ekologicznej.

Projekt, DTP, druk: www.pracowniacc.pl